

**UTVÄRDERING AV BARNGRUPPERNAS STORLEK
OCH SAMMANSÄTTNING -
Riktlinjer för konsekvensutredning och konti-
nuerlig uppföljning**

Bakgrund

Enligt skolverkets lägesbedömning för 2011 ökar de stora barngrupperna i antal. Ca 20 procent av barngrupperna hade 2010 21 barn eller fler i gruppen. Även antalet stora småbarnsgrupperna ökar, sedan 2003 har småbarnsgrupper med fler än 17 barn tredubblats. Barngruppernas storlek och sammansättning är en central faktor för kvalitet. För bibehållen kvalitet krävs kontinuerlig uppföljning och utvärdering av dessa. Under 2011 genomförde skolinspektionen tillsyn i förskoleverksamheten i Stockholms stad där det framkom att flertalet stadsdelar har bristfälligt dokumenterade rutiner för detta. Som ett led i att förbättra kvalitetsarbetet utformar Rinkeby-Kista riktlinjer där utvärdering, uppföljning och konsekvensutredning ingår.

Styrdokument – barngruppernas sammansättning

Skollagen

Enligt § 8 ska huvudman för förskolan ansvara för att barngrupperna har en lämplig storlek och sammansättning och att verksamheten erbjuder en god miljö.

Lpfö 98/10

Läroplanen betonar att barngruppen är en central för del barns utveckling och lärande och att lärandet uppstår i samspelet mellan barn och mellan barn och vuxna. Detta ska balanseras i relationen till omsorgen om det enskilda barnets behov av välbefinnande, trygghet och utveckling och lärande.

Skolverket Allmänna råd för kvalitet i förskolan

Enligt skolverkets allmänna råd bör kommunen redovisa hur personaltätthet, gruppstorlek och gruppsammansättning anpassas till de behov som finns på förskolan samt genomföra konsekvensbeskrivningar, både ekonomiska och pedagogiska, innan beslut fattas som medför förändringar i barngruppernas storlek och sammansättning. Kommunen bör också kontinuerligt utvärdera barngruppernas storlek och sammansättning i förhållande till möjligheten att genomföra läroplanens intentioner.

Stockholms stad

RINKEBY-KISTA STADSDELSFÖRVALTNING FÖRSKOLEVERKSAMHETEN

Utifrån kommunfullmäktiges mål för verksamheten 2012, bör antalet barn inte överstiga 14 barn per grupp i åldrarna 1-3 år respektive 18 i åldrarna 4-5 år.

Rinkeby-Kista förskolor

Förskolans uppdrag är att erbjuda en pedagogisk verksamhet där omsorg, fostran och lärande samspelar till en helhet och lägga förskolan grunden för barns lärande. I arbetet med detta är barngruppen ett avgörande redskap. Verksamheten ska anpassas till de behov som finns i barngruppen i relation till ålder och vistelsetid samt till barnens behov av lek och lärande. Barnen ska ha möjlighet att växla mellan olika aktiviteter och pedagogiska miljöer både inomhus och utomhus.

I Rinkeby-Kista kommunala förskolor varierar barngruppernas sammansättning och storlek mellan förskolorna. Avgörande faktorer för barngruppernas sammansättning är stadens barnomsorgsgaranti - föräldrars önskemål om plats, barnens ålder och behov och personalens kompetens samt stadens rekommendation om antal barn i barngrupperna. Tillgång till god pedagogisk miljö både inomhus och utomhus påverkar också hur barngrupperna utformas. Gruppstorlek och personalitet granskas inför varje termin för att utforma verksamheten i enlighet med läroplanens intentioner. Förskolorna har här stor frihet att planera och utforma detta utifrån ovan beskrivna faktorer och de egna lokala förutsättningarna. Rinkeby-Kista kommunala förskolor har hittills goda möjligheter att uppfylla både barnomsorgsgarantin och det rekommenderade antalet barn i grupperna.

För verksamheten på förskolan innebär detta att barngruppernas sammansättning kan variera både utifrån varje förskolas förutsättningar och från termin till termin. Hänsyn tas alltid för att tillgodose omsorg om det enskilda barnet och gruppens behov. I den pedagogiska vardagen är barngrupperna flexibla och barnen delas dagligen upp i mindre grupper utifrån den planerade verksamheten. Barnens intresseområden och åldersrelaterade behov är exempel på faktorer som kan styra de mindre gruppernas indelning.

Syfte

Syftet med att utvärdera barngruppernas storlek och sammansättning och att genomföra konsekvensutredningar är att säkerställa verksamhetens pedagogiska

kvalitet, både då förändringar i barngruppernas utformning planeras och då gruppens sammansättning är oförändrad. Genom kontinuerlig utvärdering av befintliga barngruppers sammansättning utifrån ovan beskrivna faktorer får verksamheterna möjligheter att anpassa verksamheten utifrån förändrade behov inom gruppen. Konsekvensutredning vid en planerad förändring bidrar till att svårigheter och eventuella problem som påverkar den pedagogiska verksamhetens kvalitet kan förebyggas och minimeras.

Riktlinjer för genomförande

Riktlinjerna för utvärdering av barngruppernas storlek och sammansättning består av två delar, en generell och en specifik. Den generella utvärderingen sker varje år, vid höstterminens start oavsett om förändringar planeras eller inte. Den specifika utvärderingen genomförs som en konsekvensbeskrivning inför varje förändring i barngruppens utformning, både av såväl temporär som varaktig förändring. Som komplement till enheternas arbete med dessa utvärderingar görs övergripande uppföljningar av förskolornas arbete med barn i behov av särskilt stöd samt en övergripande kartläggning av förekommande språk på förskolorna.

Utvärdering och konsekvensutredning består av fyra delar. En checklista som används både för den generella och för den specifika utvärderingen. Checklistan omfattar fem olika områden som ska granskas utifrån styrdokument och dokumenteras för att användas som underlag för fortsatt verksamhetsutveckling. En konsekvensanalys då utvärderingen legat till grund för en förändring i barngruppen med tillhörande handlingsplan för dokumentation av ev. åtgärder samt ett underlag för förskolechefs beslut om förändring.

De områden som checklistan omfattar är följande:

- Barngruppen
- Arbetslaget
- Pedagogisk verksamhet
- Hälsa och trygghet
- Lokaler

Till riktlinjerna hör:

- Checklista för utvärdering/konsekvensbeskrivning
- Konsekvensanalys
- Handlingsplan
- Förskolechefs beslut

Checklista inför förskolechefs konsekvensanalys av förändring av barngrupps storlek och sammansättning.

Barngruppen

- Ålder
- Kön
- Barn i behov av särskilt stöd
- Modersmål
- Närvaro
- Tidigare förändringar

Arbetslaget

- Kompetens
- Kontinuitet
- Närvaro
- Arbetstempo
- Organisation

Pedagogisk verksamhet

- Samspel mellan barn
- Samspel mellan barn och pedagoger
- Barnens möjlighet till inflytande
- Barnens möjlighet till lek och lärande

Hälsa och trygghet

- Infektionsspridning
- Tillsyn inomhus/utomhus
- Barnsäkerhetsarbete
- Stressnivå, barn och pedagoger

Lokalerna

- Ljudvolym
- Ventilation
- Ljus

RINKEBY-KISTA STADSDELSFÖRVALTNING

FÖRSKOLEVERKSAMHETEN

- Möjlighet till lek enskilt och i grupp
- Möjlighet till avkoppling enskilt och i grupp
- Tillgång till säker och barnattraktiv utemiljö

RINKEBY-KISTA STADSDELSFÖRVALTNING
FÖRSKOLEVERKSAMHETEN

Förskolechefs konsekvensanalys av förändring av barngrupps storlek och sammansättning.

Förskola	Avdelning/arbetslag
----------	---------------------

Datum

Deltagare vid framtagande av konsekvensanalysen:

Kort beskrivning av förändringen

Kort beskrivning av hur den pedagogiska verksamheten i barngruppen förändras?

Handlingsplan för åtgärder bifogas.

Ja	Nej
----	-----

Tidpunkt för utvärdering

--

Förskolechefs underskrift och datum

--

Handlingsplan för förändring av barngrupps storlek och sammansättning.

Tidplan, start - slut

--

Barngruppen, följande punkter skall åtgärdas

Arbetslaget, följande punkter skall åtgärdas

Pedagogisk verksamhet, följande punkter skall åtgärdas

Hälsa och trygghet, följande punkter skall åtgärdas

Lokalerna, följande punkter skall åtgärdas

Ansvarig för genomförandet av åtgärderna:

--

Förskolechefs underskrift och datum

--

RINKEBY-KISTA STADSDELSFÖRVALTNING

FÖRSKOLEVERKSAMHETEN

Förskolechefs beslut till förändring av barngrupps storlek och sammansättning.

Beslut om förändring på förskolan:

--

Avdelning/arbetslag:

--

Kort beskrivning av förändringen:

Anledning till förändring

- Garanti – efterfrågan
- Kö situationen
- Intagningsregler tillämpas
 - Bibass
 - Syskon
 - Kötid

Föräldrar i berörd barngrupp är informerade

- Ja
- Nej

Förändringen är tidsbegränsad

- Ja
- Nej

Förändringen genomförs

from	Tom
------	-----

Uppföljning

Datum:

Förskolechefs underskrift

Datum	Namn:
-------	-------